

Opinia Wydziału Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego w sprawie Sawiczewskich o dział spadku**Or.** Archiwum Uniwersytetu Jagiellońskiego, sygn. WP I 58, s. 413–417**Edycja krytyczna:** Mateusz Mataniak

22 II 1828

[s. 413]

Działo się w Krakowie przy ulicy Grodzkiej, w Kolegium Jurydycznym, na posiedzeniu Wydziału Profesorów i Doktorów Prawa, dnia 22 lutego 1828 r.

[s. 414]

Obecni: Słotwiński¹, Jaworski, Szpor, Soświński, Kojśiewicz², – Profesorowie i Doktorowie Prawa.

W sprawie Wielce Wielmożnych Juliana, Floriana, Ignacego Sawiczewskich, sukcesorów śp. Józefa Sawiczewskiego, przez P. Adama Krzyżanowskiego O.P.D. adwokata bronionych, przeciwko Wielmożnej Anieli z Garyckich I-mo voto Sawiczewskiej, 2-do Eminowiczowej, przez Pana Józefa Jankowskiego O.P.D. adwokata czyniącej, od wyroków Trybunału I Instancji de datto 28 sierpnia 1827 r. i Sądu Apelacyjnego de datto 17 stycznia 1828 r., w przedmiocie ustanowienia masy po śp. Józefie Sawiczewskim pozostałej i przedmiotem działu będącej, jednozgodnie zapadłych, przez prośbę de datto 8 lutego 1828 br. nr 7 co do kategorii 1-mo 3000 złp, 2-do 6000 złp, 3-tio 6000 złp, 4-to 3493 złp, w celu dozwoleń sprawy tej do Sądu III Instancji wprowadzenia, odwołujących się.

Wydział Profesorów i Doktorów Prawa **[s. 415]** co do pierwszej kategorii względem sumy 3000 złp, której powrót do masy działowej od Wielmożnego Juliana Sawiczewskiego orzeczoną został. Zważywszy, iż Wielmożna Aniela Eminowiczowa nie zaprzecza, iż Wielmożny Julian Sawiczewski sumę 3000 złp od śp. Ojca swego na koszt weselne powziął, a nawet nie zaprzecza, iż Wielmożny Julian Sawiczewski tę sumę na koszt weselne obrócił, a według wyraźnego brzmienia art. 852 Kodeksu Cywilnego takowe koszt weselne powróconymi być nie powinny.

---

¹ Feliks Słotwiński (1788–1863) – zast. prof. w katedrze prawa natury, publicznego, narodów i ekonomii politycznej 1811; prof. tamże 1812–1817; prof. prawa natury i kościelnego 1817–1828, 1831–1833; prof. prawa rzymskiego i kościelnego 1833/34–1846/47; prof. prawa kościelnego i procedury cywilnej 1848/49–1860; dziekan Wydziału Prawa 1820/21–1822/23, 1833/34–1834/35, 1842/43, 1845/46–1847/48, 1850/51. P. Żukowski, *Profesorowie Wydziału Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego*, t. II: 1780–2012, red. D. Malec, Kraków 2014, s. 482–483.

² Ferdynand Kojśiewicz (1801–1874) – w latach 1828/29–1830/31 zast. prof. w katedrze umiejętności politycznych; prof. umiejętności politycznych 1831/32–1832/33; zast. prof. w katedrze prawa natury i umiejętności politycznych 1833/34–1834/35; prof. prawa natury i umiejętności politycznych 1835–1847; dziekan Wydziału Prawa 1837/38–1838/39, 1843/44–1844/45. *Ibidem*, s. 234–235.

Jak również: co do drugiej kategorii względem sumy 6000 złp, który powrót do masy działowej od Wielmożnego Floriana Sawiczewskiego nakazany jest.

Wydział Profesorów i Doktorów Prawa zważywszy, iż Wielmożna Aniela Eminowiczowa nie zaprzecza, iż suma ta posyłaną była do Paryża Wielmożnemu Florianowi Sawiczewskiemu jako doskonalącemu się tamże w zawodzie farmacji, którą sobie za sposób do życia z woli śp. Ojca swego obrał. Zważywszy, iż Wielmożna Eminowiczowa tego nie zaprzecza, że suma ta rzeczywiście na ten cel obróconą została, a według wyraźnej osnowy art. 852 Kodeksu Cywilnego koszta na wyuczenie sposobu życia powracanymi być nie powinny. Z powodu więc obrazu art. 852 Kodeksu Cywilnego Wydział Profesorów [s. 416] i Doktorów Prawa uznaje, iż odwołanie się w powyższej kategorii do Sądu III Instancji ma miejsce. Następnie Wydział Profesorów i Doktorów Prawa co do kategorii trzeciej względem sumy 6000 złp, od której powrotu uwolnioną została Wielmożna Eminowiczowa, a jako też co do kategorii czwartej względem sumy 3493 złp za srebra od pozycji 1 do rubryki II wyszczególnione, których zwrot wartości do masy od P. Eminowiczowej nie został ruszony. Zważywszy osnowę art. 1098 i 1099 KC, przepis bowiem art. 1098 KC jest wyjątkiem od ogólnych przepisów części rozrządzanej i stosuje się do wdowca mającego dzieci z pierwszego małżeństwa, któremu pod żadnym względem nie wolno dać nowemu małżonkowi więcej nad część dziecięcia najmniej biorącego, a zatem wszystko co Wielmożna Eminowiczowa wziąć może, nie powinno przenosić (w obecnym przypadku) schedy działowej. Ulega więc powrotowi do masy co za życia męża odebrała. Nie pomaga zasada wyroków *a quibus* co do sumy 3493 złp za srebra, że srebra te wyrokiem Trybunału de dato 5 stycznia 1827 r. zasądzone jej zostały. Bo zasądzenie jej w naturze [s. 417] sreber tyle tylko korzyści Wielmożnej Eminowiczowej przynosi, iż nie jest obowiązana poddać się pod licytację, że je może w naturze otrzymać. Ale nie idzie z [tego] aby od powrotu do masy wartości tychże była wolną, skoro jest rzeczą pewną, że pochodzą od śp. Józefa Sawiczewskiego i na jej rozkaz jej cyfrą Wielmożnej Eminowiczowej oznaczone zostały. Z powodu więc obrazu art. 852 co do dwóch pierwszych kategorii i obrazu art. 1098 i 1099 co do dwóch ostatnich kategorii Wydział Profesorów i Doktorów Prawa uznaje, iż odwołanie się co do wszystkich czterech kategorii wyrokami *a quibus* z obrazą prawa zasądzonych do Sądu III Instancji ma miejsce.

[Podpis] Feliks Słotwiński.

[cytowane przepisy: Kodeks Cywilny Napoleona, art. 852, 1098, 1099]

[hasła: spadkobiercy, dział spadku, powrót do masy spadku, wyuczenie sposobu do życia, koszty wesela, system rezerwy, ukryta darowizna]